

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 och 4 §§ lagen om handel med utsäde

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I enlighet med fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (EU) får Finland, för att kunna anpassa sitt fröproduktionsystem för spannmålsväxter och vallväxter till EU:s produktions- och marknadsföringssystem för frövara, t.o.m. utgången av 1996 bibehålla vissa sådana stadganden i lagen om handel med utsäde som inte

stämmer överens med unionens bestämmelser. I denna proposition föreslås att lagen om handel med utsäde ändras så, att den förenhetligas med EU:s direktiv om marknadsföring av utsäde.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 1997.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning

Den gällande lagen om handel med utsäde (233/1993) är från år 1993. Den har stiftats med stöd av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Enligt avtalet skall vårt lands stadganden om utsäde förenhetligas med Europeiska unionens direktiv om produktion och marknadsföring av utsäde. Finland är dock, om inte något annat bestäms, berättigat till en övergångsperiod om fyra år för att kunna anpassa sitt fröproduktionsystem för spannmål och vallväxter till EU:s fröproduktionsystem. Övergångsskedet löper till utgången av år 1996.

Skillnaderna mellan fröproduktionsystemen är i huvudsak följande: Enligt direktivet om marknadsföring av utsäde av stråsäd (66/402/EEG) får utsäde av spannmålsväxter endast säljas som certifierat. Certifikatutsäde får, genom förökning i högst två generationer, produceras bara ur partier basutsäde som producerats av en förädlare. I Finland tillåts en förökning i sammanlagt fem generationer, av vilka tre generationer får bestå av certifikatutsäde och två generationer av

handelsutsäde. Enligt direktivet om marknadsföring av utsäde av foderväxter (66/401/EEG) får frö av vallväxter i regel även säljas endast som certifierat. Detta direktiv innehåller inga begränsningar om antalet kvalitetsklasser för certifikatutsäde som härstammar från basutsäde.

De undantag som medgivits Finland under övergångsperioden innehåller en bestämmelse om att i Finland får produceras och marknadsföras i enlighet med den gällande lagstiftningen sådant (icke certifierat) utsäde av klassen handelsutsäde, vars krav på grobarhet är lägre än vad som bestäms i direktivet. I produktionen av certifierat spannmålsutsäde tillåts också ett antal generationer som avviker från direktivet.

När riksdagen behandlade regeringens proposition (RP 268/1992 rd) om revidering av lagen om handel med utsäde förutsatte den att regeringen förhandlar sig till att de undantagsbestämmelser för övergångsperioden som föreskrivs i avtalet blir bestående. På grund av detta antog riksdagen lagen med avvikelser från vad regeringen föreslagit så, att tidsbundenheten i fråga om de stadganden som avviker från EG-direktiven inte skrevs in i lagen.

I samband med förhandlingarna om Fin-

lands anslutning till Europeiska unionen krävde Finland att de undantagsbestämmelser som hade överenskommit i EES-avtalet skulle bli bestående. Detta gick unionen inte med på. Den godkände de undantagsbestämmelser och den övergångsperiod som föreskrevs i EES-avtalet.

Jord- och skogsbruksministeriet har den 30 januari 1996 till riksdagens jord- och skogsbruksutskott avgett den skriftliga utredning som utskottet inbegärt om de åtgärder som förutsätts av riksdagens viljeyttring beträffande vissa stadganden i handeln med utsäde.

Det har förts förhandlingar med kommissionens företrädare om de svårigheter som tillämpandet av EU:s fröproduktionssystem medför för Finland samt om riksdagens ställningstaganden. Nedan i avsnitt 1.2. framgår dock att Finlands fröproduktionssystem i praktiken redan har anpassat sig till EU:s motsvarande system.

Om lagstiftningen om handel med utsäde inte före utgången av detta år ändras så att den till alla delar motsvarar EU-direktiven, gör Finland sig skyldigt till brott mot anslutningsfördraget, och det är då uppenbart att kommissionen kommer att tillgripa det förfarande som brott mot avtalsförpliktelserna förutsätter.

1.2. Praxis

I fröproduktionen har andelen handelsutsäde av spannmålsväxter vid utgången av övergångsperioden år 1995 uppgått till 80 % och år 1996 till endast 5 % av den inspekterade frövaran. I stället uppgick andelen certifierat utsäde år 1995 till 20 % och år 1996 utgjorde denna andel redan 95 %.

I fröproduktionen för vallväxter har andelen handelsutsäde under bägge åren varit endast 2 %. Andelen certifierat utsäde har under de båda åren uppgått till 98 %.

Dessa siffror visar att Finlands fröproduktions- och marknadsföringssystem har anpassat sig till EU:s produktions- och marknadsföringssystem för frövara under övergångsperioden.

Fröhandelsmarknaden i Finland har fr.o.m. slutet av 1980-talet minskat kraftigt. Sålunda uppgick, av det spannmålsutsäde som användes till sådd, andelen inspekterad frövara år 1996 endast till 20 %, medan motsvarande andel under slutet av 1980-talet var 60 %.

Marknaden för inspekterad frövara är så liten att tillgången på frövara för närvarande inte kan anses tryggad.

Jord- och skogsbruksministeriet har våren 1996 tillsatt ett treårigt projekt för sanering av marknaden för frövara. Syftet med projektet är att främja användningen av inspekterat utsäde inom jordbruket.

2. Föreslagna ändringar

3 §. Paragrafens 1 mom. innehåller ett stadgande enligt vilket utsäde av samma foder- och spannmålsväxtart får marknadsföras både som certifierat och som annat utsäde enligt 4 §. Det föreslås att denna undantagsbestämmelse upphävs.

4 §. Paragrafens 2 mom. innehåller ett stadgande enligt vilket jord- och skogsbruksministeriet, då det meddelar närmare föreskrifter om kraven på produktionen av certifierat och annat utsäde, skall beakta bestämmelserna i EES-avtalet och då särskilt bestämmelserna om utsäde som marknadsförs i Finland. Stadgandet hänvisar till undantagsbestämmelserna och bör upphävas.

Enligt samma lagrum skall sådan certifieringsfrövara som säljs i Finland höra till en sådan sort som nämns i den sortlista för lantbruksväxter som avses i 5 §. Detta krav skall betraktas som en huvudregel för den frövara som marknadsförs i Finland. Det får dock inte finnas något hinder för att det i Finland certifieras frövara av en sådan sort som inte ingår i sortlistan, om frövaran är avsedd att bli exporterad. Därför föreslås att stadgandet slopas ur lagen. Närmare föreskrifter om certifiering av utsäde har meddelats genom ett beslut av jord- och skogsbruksministeriet.

3. Beredningen av propositionen

Denna proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 3 och 4 §§ lagen om handel med utsäde

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 3 § 1 mom. och 4 § 2 mom. lagen den 26 februari 1993 om handel med utsäde (233/1993) som följer:

3 §

Certifierat utsäde

Jord- och skogsbruksministeriet bestämmer i enlighet med vad som förutsätts i Europeiska gemenskapens bestämmelser om produktion och marknadsföring av utsäde att utsäde av vissa växtsorter får marknadsföras endast i utsädespartier vilkas härstamning, sortäkthet och tekniska identitet har intygats av statliga myndigheter i Finland eller i något annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*certifierat utsäde*).

4 §

Annat utsäde

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter om kraven på utsäde som avses i denna paragraf samt om kraven på produktionen, hanteringen och lagringen av detta utsäde. Då dylika föreskrifter meddelas skall Europeiska gemenskapens bestämmelser om produktion och marknadsföring av utsäde beaktas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Helsingfors den 25 oktober 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

Lag

om ändring av 3 och 4 §§ lagen om handel med utsäde

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 3 § 1 mom. och 4 § 2 mom. lagen den 26 februari 1993 om handel med utsäde
(233/1993) som följer:

Gällande lydelse

3 §

Certifikatutsäde

Jord- och skogsbruksministeriet bestämmer i enlighet med vad som överenskommits i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*ESS-avtalet*) att utsäde av vissa växtarter får marknadsföras endast i utsädespartier vilkas härstamning, sortäktighet och tekniska identitet har intygats av myndigheterna i Finland eller i något annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*certifikatutsäde*). Utsäde av samma foder- och spannmålsväxtart får dock marknadsföras både som certifierat och som annat utsäde enligt 4 §. Utsäde som certifieras i Finland skall vara av en sort som är införd i den sortlista för lantbruksväxter som nämns i 5 §.

Föreslagen lydelse

3 §

Certifierat utsäde

Jord- och skogsbruksministeriet bestämmer i enlighet med vad som *förutsätts i Europeiska gemenskapens bestämmelser om produktion och marknadsföring av utsäde att utsäde av vissa växtsorter får marknadsföras endast i utsädespartier vilkas härstamning, sortäktighet och tekniska identitet har intygats av statliga myndigheter i Finland eller i något annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (certifierat utsäde).*

4 §

Annat utsäde

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter om kraven på utsäde som avses i denna paragraf samt om kraven på produktionen, hanteringen och lagringen av detta utsäde. Då föreskrifter som avses i detta moment och i 3 § 2 mom. meddelas skall bestämmelserna i EES-avtalet, särskilt bestämmelserna om utsäde som marknadsförs i Finland, beaktas.

4 §

Annat utsäde

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter om kraven på utsäde som avses i denna paragraf samt om kraven på produktionen, hanteringen och lagringen av detta utsäde. Då *dylika* föreskrifter *meddelas skall Europeiska gemenskapens bestämmelser om produktion och marknadsföring av utsäde beaktas.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.